

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ НОВИХ СОРТІВ РОСЛИН

УДК 349.42 : 633 : 636

О. В. ГОЛОВКІН

*доктор юридичних наук, професор,
Національна академія прокуратури України*

Поглиблення міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності на селекційні досягнення, зокрема, приєднання України до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин та вступ до Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин, інтеграція України до ЄС, а також зростання конкуренції на ринку вимагає вдосконалення законодавства України з питань правової охорони нових сортів рослин. Автором проаналізовано систему правового регулювання охорони нових сортів в Україні, вказано на її недоліки та визначено шляхи вдосконалення з метою адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

Ключові слова: *сорт, сорт рослин, новий сорт рослин, інтелектуальна власність, правове регулювання, селекційна діяльність*

LEGAL REGULATION OF PROTECTION
OF NEW PLANT VARIETIES

Golovkin A. V.

Received: 3 Nov 2014.

Селекційна діяльність, що полягає у виведенні нового сорту будь-якої культурної рослини, – це надзвичайно важка праця, що потребує значних фінансових затрат, значного інтелектуального потенціалу і досить тривалого часу. Така робота потребує багаторічних зусиль цілих колективів висококваліфікованих спеціалістів. В Україні, на жаль, селекційну діяльність навряд чи можна вважати успішною. Сьогодні у вітчизняному аграрному секторі значного поширення набувають нові зарубіжні технології вирощування багатьох сільськогосподарських культур.

Сорт рослин є специфічним об'єктом інтелектуальної власності, що обумовлено його «живою природою».

Поглиблення міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності на селекційні досягнення, зокрема, приєднання України до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин та вступ до Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин, інтеграція України до ЄС, а також зростання конкуренції на ринку вимагає вдосконалення законодавства України з питань правової охорони селекційних досягнень.

Автор статті ставить за мету дослідити правове регулювання охорони нових сортів рослин.

Науково-теоретичною базою дослідження є наукові роботи вітчизняних та зарубіжних учених-юристів, а саме: В.М. Єрмоленка, В.І. Курила, Р.А. Майданника, О.А. Підопригори, О.В. Пічкура, М.В. Пушкар, Р.Б. Шишки та інших.

Вперше на рівні Закону в нашій державі селекційні досягнення у рослинництві почали охоронятися лише у 1993 році, коли було прийнято Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» (чинною сьогодні є редакція Закону від 17 січня 2002 р. № 2986-III) [14].

У розвинутих європейських країнах правовий захист нових сортів рослин розпочали ще у 50-ті роки ХХ століття. Тоді було створено Союз з охорони нових сортів рослин, заснований Міжнародною конвенцією, підписаною у Парижі в грудні 1961 р. (набрала чинності у 1968 р.) [4]. Відповідні зміни до Конвенції вносили у 1972 та 1978 рр., а у березні 1991 р. на Дипломатичній конференції у Женеві одностайно ухвалено Акт Конвенції 1991 р., який, перш за все, передбачає охорону прав на всі без винятку роди та види рослин. Конвенція УПОВ (скорочення УПОВ – це похідне від французької назви організації – *Union Internationale pour la Protection des Obtentions Vegetales*) [1] є незалежною і безпосередньо не пов'язана з Паризькою конвенцією з охорони промислової власності, але її побудовано за таким же зразком з урахуванням нових тенденцій регулювання міжнародних правових відносин у сфері права інтелектуальної власності, що виникли впродовж другої половини ХХ століття. Конвенцію УПОВ засновано на найважливіших принципах патентного права, зокрема таких, як рівноправність іноземних і національних заявників, вільний вибір

держав для здійснення охорони прав на нові сорти рослин, чинність охорони визнаних прав на певній території, незалежність охоронних документів на сорт, виданих в різних країнах, закріплення права конвенційного пріоритету (термін дії якого становить 12 місяців з моменту подання первинної заявки на сорт рослин), забезпечення вільного розпорядження винятковими (чи абсолютними) правами на сорт. Міжнародний Союз з охорони нових сортів рослин – міжурядова організація, головним завданням якої є забезпечення охорони прав на нові сорти рослин та захисту прав і законних інтересів селекціонерів.

Відповідно до Конвенції членами УПОВ можуть бути країни, що мають адаптоване до її вимог законодавство про селекцію і державні органи, до компетенції яких віднесено: охорону прав на нові сорти, видачу за результатами експертизи охоронних документів або анулювання таких документів, реєстрацію договорів про надання ліцензій (дозволів) на виробництво та продаж насіння (садивного матеріалу) сортів, допущених до господарського використання, вирішення спірних питань щодо оформлення та використання майнових прав на них тощо [4].

3 листопада 1995 року Україна стала двадцять дев'ятим повноправним членом УПОВ. 2 серпня 2006 року наша держава приєдналась до Акта 1991 року Конвенції [4].

Усі акти Конвенції визначають для членів УПОВ головні функції, а саме: стандартні правила встановлення новизни, найменування сортів, їх відмінності, однорідності та стабільності для набуття ними правової охорони; мінімальний обсяг правової охорони; мінімальну тривалість

правової охорони; правила для національного режиму та пріоритети, які визначають відносини між членами УПОВ та основні принципи їх співпраці.

Вступ України до УПОВ свідчить про її наміри охороняти права селекціонерів на основі принципів, що отримали міжнародне визнання і підтримку. Вона надає вітчизняним селекціонерам можливість отримувати правову охорону в інших державах-членах Союзу і стимулює іноземних селекціонерів до вкладання коштів у селекцію рослин і виробництво насіння на своїй території. Крім того, держави мають можливість ділитися особистим досвідом і використовувати досвід інших держав – членів Союзу, а також вносити свій вклад у розвиток світової селекційної роботи [2].

Поліпшені сорти є необхідним і достатньо вигідним економічним елементом, кількісного і якісного розширення виробництва продуктів харчування і отримання поновлених джерел енергії та сировини.

Отримання певних виняткових прав на новий сорт створює ліпші можливості для селекціонерів, що досягли успіхів при компенсації своїх витрат і одержали додаткові кошти для подальших капіталовкладень. Без охорони прав селекціонера цього важко досягти, оскільки ніщо не заважає третім особам займатися розмноженням насіння або іншого садивного матеріалу, створеного селекціонером і здійснювати комерційний збут без визнання його праці.

Співробітництво членів УПОВ щодо здійснення за домовленістю спільних випробувань нових сортів на відповідність критеріям охороноздатності є добре налагодженим. Завдяки таким домовленостям члени зазначеної міжнародної

організації можуть мінімізувати витрати як коштів, так і часу на перевірку відповідності сортів критеріям охороноздатності. Таке співробітництво сприятливо впливає на рівень інвестицій у рослинництво в державах-членах УПОВ [2].

До основних нормативно-правових актів, які регулюють правовідносини з охорони прав на сорти, можемо віднести зокрема: Конституцію України від 28 червня 1996 р. [3], Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. (у якому праву інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин присвячена глава 42) [16], Міжнародну конвенцію з охорони нових сортів рослин від 2 грудня 1961 р., ратифіковану Законом України від 2 серпня 2006 р. [4], Регламент Ради (ЄС) № 2100/94 від 27 липня 1994 р. про права на сорти рослин у Спільноті (Council Regulation (EC) № 2100/94 of 27 July 1994 on Community plant variety rights) [15], Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21 квітня 1993 р. № 3116-ХІІ (в редакції Закону від 17 січня 2002 р. № 2986-ІІІ) [14].

Як відомо, пріоритетною складовою інтеграції України до Європейського Союзу (далі – ЄС) є адаптація законодавства України до законодавства ЄС. Поглиблення міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності на селекційні досягнення, зокрема, приєднання України до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин від 2 грудня 1961 р. та вступ до Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин, інтеграція України до ЄС, а також зростання конкуренції на ринку вимагає вдосконалення законодавства України з питань правової охорони селекційних досягнень.

Система охорони прав на сорти рослин ЄС почала функціонувати з прийняттям

Регламенту № 2100/94/94 від 27 липня 1994 р. про права на сорти рослин у Спільноті (далі – Регламент). Відповідно до п. 1 ст. 5 Регламенту, предметом охорони можуть бути сорти всіх ботанічних сортів та видів, а також гібриди родів та видів. Тобто не міститься критеріїв обмеження кола гібридів, які можуть підлягати охороні [15]. В українському законодавстві охорона може набуватися лише на гібрид першого покоління [14]. Таким чином, предмет охорони сорту рослин ЄС є значно ширшим і охоплює будь-які гібриди родів та видів. У зв'язку з цим підтримуємо висловлену у юридичній науці пропозицію змінити формулювання п. 1 ст. 11 Закону з «гібрид першого покоління» на «гібриди родів та видів» [5].

Об'єктом права інтелектуальної власності сорт рослин стає лише тоді, коли він відповідає встановленим вимогам охороноздатності, а саме: є новим, відмінним, однорідним та стабільним.

Як бачимо, об'єктом правової охорони є не просто сорт рослин, а новий сорт рослин (критерії новизни сорту визначені ст. 11 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»). Отже, вважаємо за необхідне відобразити це у назві Закону (пропонуємо назвати його «Про охорону прав на нові сорти рослин»). Зауважимо зокрема, що Міжнародна конвенція від 2 грудня 1961 р. має назву Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин.

Україна є членом впливової міжнародної організації – УПОВ, конвенція якої вимагає у ст. 30 наявності у державах – членах Союзу спеціального компетентного органу. Реалізацію державної політики у галузі охорони прав на сорти рослин забезпечує Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України

(Держветфітослужба України), що є центральним органом виконавчої влади, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України [6].

Одним з основних завдань Держветфітослужби України є реалізація державної політики у галузі охорони прав на сорти рослин. До компетенції Держветфітослужби України відповідно до покладених на неї завдань віднесено зокрема: розроблення та внесення пропозицій щодо формування державної політики у галузі охорони прав на сорти рослин; проведення державної науково-технічної експертизи сортів рослин як об'єктів інтелектуальної власності; організацію та здійснення державного випробування сортів рослин з метою визначення придатності для поширення їх в Україні; організацію приймання заявок на сорти рослин, проведення їх експертизи, ухвалення рішення щодо них; видачу охоронних документів на сорти рослин; видачу документальних підтверджень на вивезення з України посадкового матеріалу сортів рослин, які не є об'єктами інтелектуальної власності або вивозяться з дозволу володільця патенту на сорт рослин, повідомлення про ввезення дослідних зразків для експертизи на придатність на поширення сорту; організацію науково-технічного та нормативно-методичного інформування з питань охорони прав на сорти рослин центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, навчальних закладів та науково-дослідних установ; організацію залучення міжнародної технічної допомоги з метою надання підтримки та поліпшення діяльності закладів державної системи охорони прав на сорти рослин; ведення Державного

реєстру заявок на сорти рослин (Реєстр заявок), Державного реєстру прав власників сортів рослин (Реєстр патентів), Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (Реєстр сортів) і забезпечення проведення державної реєстрації заявок, прав на сорти рослин, сортів і підтримувачів сортів рослин; забезпечення опублікування офіційних відомостей про подані заявки на сорти рослин, видані патенти на сорти рослин і свідоцтва про авторство на сорти рослин, видання Каталогу сортів рослин, придатних для поширення в Україні; здійснення забезпечення організаційно-технічного та інших видів діяльності представника та заступника представника України у Раді Міжнародного союзу по охороні нових сортів рослин; підготовку пропозицій щодо формування збору за дії, пов'язані з набуттям, здійсненням та захистом прав на сорти рослин; сприяння формуванню та розвитку ринку сортів рослин як об'єктів інтелектуальної власності, налагодження співробітництва у сфері охорони прав на сорти рослин з міжнародними фінансовими організаціями, суб'єктами підприємницької діяльності, іноземними фізичними та юридичними особами, в тому числі, з метою формування спеціалізованих фондів сприяння розвитку інтелектуальної власності на сорти рослин [6].

Накази Держветфітослужби України є важливою складовою системи правового регулювання охорони прав на нові сорти рослин. Іншими підзаконними нормативно-правовими актами, що забезпечують реалізацію положень Закону є, зокрема: Порядок видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 р. № 121

[11]; Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 р. № 686 [8]; Положення про Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорти рослин, затверджене наказом Міністерства аграрної політики України від 13 грудня 2002 р. № 390 (у редакції наказу від 15 серпня 2008 р. № 515) [7]; Положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин, затверджене наказом Міністерства аграрної політики України від 28 травня 2003 р. № 151 [9]; Правила складання та подання заявки на сорт рослин, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 26 квітня 2007 р. № 287 [13]; Порядок підтвердження для ввезення в Україну насіння і садивного матеріалу сортів рослин для селекційних, дослідних робіт і експонування, затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 20 лютого 2013 р. № 116 [12]; Порядок ввезення в Україну насіння сорту, який занесений до Реєстру сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна, за умови, що воно призначене для розмноження і наступного вивезення за межі країни, затверджений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25 березня 2013 р. № 216 [10].

Таким чином, в Україні сформовано систему правового регулювання охорони нових сортів рослин, основу якої складають Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин від 2 грудня 1961 року (ратифікована Законом України від 2

серпня 2006 року) та Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21 квітня 1993 року № 3116-XII (в редакції Закону від 17 січня 2002 року №2986-III).

Запровадження в Україні правової охорони сортів рослин мало на меті, у першу чергу, забезпечити захист економічних інтересів селекціонерів і сприяння окупності коштів, що вкладають у селекцію, оскільки створення нових сортів рослин

вимагає великих матеріальних та інтелектуальних витрат.

Оскільки об'єктом права інтелектуальної власності є не просто сорт рослин, а новий сорт рослин (критерії новизни сорту визначені ст. 11 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин») – пропонуємо назвати вищезазначений Закон «Про охорону прав на нові сорти рослин».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. *Жмурко О. В.* Міжнародний союз з охорони нових сортів рослин / О. В. Жмурко // Насінництво. – 2003. – № 7. – С. 8–11.
2. *Іващенко О. В.* Становлення правової охорони нових сортів [Електронний ресурс] / О. В. Іващенко. – Режим доступу : <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=13840&chapter=1>
3. *Конституція України* від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. *Міжнародна конвенція* з охорони нових сортів рослин від 2 грудня 1961 року, ратифікована Законом України від 2 серпня 2006 року № 60-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
5. *Полинько І. В.* Охорона прав на селекційні досягнення в Україні та ЄС: порівняльний аналіз/ Інна Володимирівна Полинько [Електронний ресурс] // Наукова конференція : Інтелектуальна власність: погляд з XXI століття. – Режим доступу : <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=338>
6. *Положення про* Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України. Затверджено Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 464/2011 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>
7. *Положення про* Державний реєстр прав інтелектуальної власності на сорти рослин та про видачу патентів України на сорти рослин. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 13 грудня 2002 року № 390 (у редакції наказу від 15 серпня 2008 року № 515) // Офіційний вісник України. – 2003. – № 6. – Ст. 250.

8. *Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні*. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2003 року № 686 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 21. – Ст. 919.
9. *Положення про свідоцтво про авторство на сорт рослин*. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 28 травня 2003 року № 151 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 24. – Ст. 1162.
10. *Порядок ввезення в Україну насіння сорту, який занесений до Реєстру сортів рослин Організації економічного співробітництва та розвитку, тих сільськогосподарських рослин, до схем сортової сертифікації яких приєдналася Україна, за умови, що воно призначене для розмноження і наступного вивезення за межі країни*. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25 березня 2013 року № 216 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 31. – Ст. 1109.
11. *Порядок видачі примусової ліцензії на використання сорту рослин*. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 року № 121 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 6. – Ст. 230.
12. *Порядок підтвердження для ввезення в Україну насіння і садивного матеріалу сортів рослин для селекційних, дослідних робіт і експонування*. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 20 лютого 2013 року № 116 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 22. – Ст. 754.
13. *Правила складання та подання заявки на сорт рослин*. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 26 квітня 2007 року № 287 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 41. – Ст. 1643.
14. *Про охорону прав на сорти рослин*. Закон України від 21 квітня 1993 року № 3116-ХІІ (в редакції Закону від 17 січня 2002 року № 2986-ІІІ) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 23. – Ст. 163.
15. *Регламент Ради (ЄС) про права на сорти рослин у Спільноті № 2100/94* від 27 липня 1994 року // Офіційний вісник Європейського Союзу – 1994. – № 1.
16. *Цивільний кодекс України* від 16 січня 2003 року № 435-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.

REFERENCES:

1. *Zhmurko O. V.* (2003) Mizhnarodnyi soiuz z okhorony novykh sortiv roslyn [International Union s receptionists new varieties of plants]. Nasinnytstvo, no. 7, pp. 8–11.
2. *Ivashchenko O. V.* Stanovlennia pravovoi okhorony novykh sortiv [The formation of the legal protection of new varieties]. Refrieded from <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=13840&chapter=1>
3. *Konstytutsiia Ukrainy* vid 28 chervnia 1996 roku. (1996) [The Constitution of Ukraine on June 28, 1996]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, no. 30, st. 141.

4. *Mizhnarodna konventsiiia* z okhorony novykh sortiv roslyn vid 2 hrudnia 1961 roku, ratyfikovana Zakonom Ukrainy vid 2 serpnia 2006 roku № 60-V [International Convention for the Protection of New Varieties of Plants of December 2, 1961, ratified by the Law of Ukraine on August 2, 2006 № 60-V]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua>
5. *Polynko I. V.* Okhorona prav na selektsiini dosiahnennia v Ukraini ta YeS: porivnialnyi analiz [Privacy rights to selection achievements in Ukraine and the EU: A Comparative Analysis]. Naukova konferentsiia : Intelktualna vlasnist : pohliad z XXI stolittia. Retrieved from <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=338>
6. *Polozhennia pro* Derzhavnu veterynarnu ta fitosanitarnu sluzhbu Ukrainy. Zatverdzheno Ukazomom Prezydenta Ukrainy vid 13 kvitnia 2011 roku № 464/2011 [Regulation of the State Veterinary and Phytosanitary Service of Ukraine. Approved by Decree of the President of Ukraine on April 13, 2011 № 464/2011]. Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from <http://portal.rada.gov.ua>.
7. *Polozhennia pro* Derzhavnyi reiestr prav intelektualnoi vlasnosti na sorty roslyn ta pro vydachu patentiv Ukrainy na sorty roslyn. Zatverdzheno nakazom Ministerstva ahrarnoi polityky Ukrainy vid 13 hrudnia 2002 roku № 390 (u redaktsii nakazu vid 15 serpnia 2008 roku № 515) (2003) [Regulations on the State Register of intellectual property rights to plant varieties and granting patents on plant varieties Ukraine. Approved by the Ministry of Agrarian Politics of Ukraine dated 13 December 2002 № 390 (as amended order dated August 15, 2008 № 515)]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, no. 6, st. 250.
8. *Polozhennia pro* Derzhavnyi reiestr sortiv roslyn, prydatnykh dlia poshyrennia v Ukraini. Zatverdzheno postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15 travnia 2003 roku № 686 (2003) [Regulations on the State Register of plant varieties suitable for dissemination in Ukraine. Approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 15, 2003 № 686]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, no. 21, st. 919.
9. *Polozhennia pro* svidotstvo pro avtorstvo na sort roslyn. Zatverdzheno nakazom Ministerstva ahrarnoi polityky Ukrainy vid 28 travnia 2003 roku № 151 (2003) [The provisions of the certificate of authorship for a plant variety. Approved by the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine on May 28, 2003 № 151]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, no. 24, st. 1162.
10. *Poriadok vvezennia* v Ukrainu nasinnia sortu, yakyy zanesenyi do Reiestru sortiv roslyn Orhanizatsii ekonomichnoho spivrobitnytstva ta rozvytku, tykh silskohospodarskykh roslyn, do skhem sortovoi sertyfikatsii yakyykh pryednalasia Ukraina, za umovy, shcho vono pryznachene dlia rozmnozhenia i nastupnogo vyvezennia za mezhi krainy. Zatverdzheno nakazom Ministerstva ahrarnoi polityky ta prodovolstva Ukrainy vid 25 bereznia 2013 roku № 216 (2013) [The procedure for import to Ukraine seed variety, which is listed in the Register of Plant Varieties Organization for Economic Cooperation and Development of agricultural plant varietal certification schemes by Ukraine, provided that it is intended for reproduction and subsequent removal from the country. Approved by the Ministry of Agriculture and Food of Ukraine on March 25, 2013 № 216]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, no. 31, st. 1109.

11. *Poriadok vydachi prymusovoi litsenzii na vykorystannia sortu roslyn*. Zatverdzheno postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29 sichnia 2003 roku № 121 (2003) [The issuance of a compulsory license to use the variety of plants. Approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 29, 2003 № 121]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, no. 6, st. 230.
12. *Poriadok pidtverdzhennia dlia vvezennia v Ukrainu nasinnia i sadyvnoho materialu sortiv roslyn dlia selektsiinykh, doslidnykh robit i eksponuvannia*. Zatverdzheno nakazom Ministerstva ahrarynoi polityky ta prodovolstva Ukrainy vid 20 liutoho 2013 roku № 116 (2013) [The procedure confirmation for import to Ukraine seeds and planting material of plant varieties for breeding, research and exhibition. Approved by the Ministry of Agriculture and Food of Ukraine on February 20, 2013 № 116] *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, no. 22, st. 754.
13. *Pravyla skladannia ta podannia zaiavky na sort roslyn*. Zatverdzheno nakazom Ministerstva ahrarynoi polityky Ukrainy vid 26 kvitnia 2007 roku № 287 (2007) [Terms of preparation and submission of an application for a plant variety. Approved by the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine on April 26, 2007 № 287] *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, no. 41, st. 1643.
14. *Pro okhoronu prav na sorty roslyn*. Zakon Ukrainy vid 21 kvitnia 1993 roku, 3116-XII (v redaktsii Zakonu vid 17 sichnia 2002 roku № 2986-III) (2002) [On the Protection of Plant Varieties. Law of Ukraine on April 21, 1993 year № 3116-XII (the Law of January 17, 2002 № 2986-III)] *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, no. 23, st. 163.
15. *Rehlament Rady (YeS) pro prava na sorty roslyn u Spilnoti № 2100/94 vid 27 lypnia 1994 roku (1994)* [Council Regulation (EC) on plant variety rights in Spilnoti № 2100 / 94 from July 27, 1994] *Ofitsiyni visnyk Yevropeiskoho Soiuzu*, no. 1.
16. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16 sichnia 2003 roku № 435-IV (2003)* [The Civil Code of Ukraine on January 16, 2003 № 435-IV] *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, no. 40-44. St. 356.

Стаття надійшла до редакції: 03.11.2014.

Рекомендовано кафедрою кримінального та адміністративного права

LEGAL REGULATION OF PROTECTION OF NEW PLANT VARIETIES

Golovkin A. V.

Abstract: Deepening international cooperation in the field of intellectual property for selection achievements, in particular Ukraine's accession to the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants and joining the International Union for the Protection of New Varieties of Plants, the integration of Ukraine into the EU, as well as increased competition in the market requires improving the legislation of Ukraine on the legal protection of new plant varieties.

The main legal acts that regulate the relationship on the protection of plant varieties are: the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants on December 2, 1961, ratified by the Law of Ukraine on August 2, 2006, Council Regulation (EU) № 2100 /

94 from July 27, 1994 on plant Variety Rights in the Commonwealth, Law of Ukraine “On Protection of Plant Variety Rights” on April 21, 1993 № 3116-XII (as amended by the Act of January 17, 2002 № 2986-III).

Implementation of state policy in the field of plant variety rights ensured by the State Veterinary and Phytosanitary Service of Ukraine, which orders are an important component of the system of legal regulation of rights to new plant varieties.

The author has analyzed the system of legal regulation of new varieties in Ukraine, indicated its flaws and identified the ways to improve in order to adapt Ukrainian legislation to EU legislation.

Emphasizes that, in accordance with EU Regulation (Council Regulation (EU) №2100 / 94 from July 27, 1994 on plant Variety Rights in the Commonwealth) the subject of protection may be all sorts of botanical varieties and species and hybrids of genera and species. It means, there are no criteria of restricting protected hybrids. Ukrainian law protection applies only to the first generation hybrids. Thus, the subject of the protection of plant varieties in the EU is broader and includes any hybrids of the genera and species. In this regard, endorse expressed in legal science proposals to change the wording of paragraph 1 of Article 11 of the Law of Ukraine “On the Protection of Plant Varieties” with “first generation hybrid” to “hybrid genera and species”.

For example, as intellectual property rights is not just a variety of plants but new plant varieties (criteria of novelty varieties defined in Art. 11 of the Law of Ukraine “On the Protection of Plant Varieties”) – the author asked to name the law above “On the Protection of New Varieties of Plants”.

Keywords: variety, plant variety, the new plant variety, intellectual property, legal regulation, breeding activities.

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОХРАНЫ НОВЫХ СОРТОВ РАСТЕНИЙ

Головкин А.В.

Резюме: Углубление международного сотрудничества в сфере интеллектуальной собственности на селекционные достижения, в частности, присоединение Украины к Международной конвенции по охране новых сортов растений и вступление в Международный союз по охране новых сортов растений, интеграция Украины в ЕС, а также рост конкуренции на рынке требует совершенствования законодательства Украины по вопросам правовой охраны новых сортов растений.

Автором проанализирована система правового регулирования охраны новых сортов в Украине, указаны ее изъяны и определены пути усовершенствования с целью адаптации законодательства Украины к законодательству ЕС.

Ключевые слова: сорт, сорт растений, новый сорт растений, интеллектуальная собственность, правовое регулирование, селекционная деятельность